UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Polanci Societatis Iesv Theologi, Directorivm Breve, Ad Confessarii, Ac Confitentis Mvnvs Rectè Obeundum

Polanco, Juan-Alphonso de

[Köln], 1617

Quis debeat restituere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41600

Visual Library

Quis, cui, quid, quantum, vel vbi, quo tempore, quoue,
Ordine reſtituas: ſic pie lector habe.

Prius tamen intelligendum eſt, cùm loquimur de reſtitutione rei alienæ acceptæ; tam de acceptione injuſta, vt ex rapina, &c. quam de retentione non juſta, vt ex mutuo (quæ breuitatis gratia ſub acceptionis nomine comprehenditur) nos loqui. *Acceptionis nomine dupliciter capiendum.*

Quis debet reſtituere.

Tenetur reſtituere, quicunq; fuit cauſa injuſtæ acceptionis: & ſi multi fuerunt in cauſa, omnes tenentur. Decem autem modis, injuſtæ acceptionis cauſa eſſe qs poteſt, qui his verſibus continentur. *Acceptio injuſta.*

Reſtituat capiens aliena, eiuſque miniſter.
Iuſſio, conſilium, conſenſus, lauſque comeſque:
Qui recipit, mutus non obſtans, nõ manifeſtans.

Primus ergo eſt, qui per ſe exequitur, ſiue proprio motu & lucro; ſiue alieno, vt miniſter vſurarij, qui contractus facit auctoritate Domini delegata, & vulnerans ex Domini ſui mandato. Secundus eſt, jubens, qui tenetur, quando ex ſua iuſſione ſequuta eſt actio injuſta: Aut ratum habens quod ipſius nomine factum eſt, impedit reſtitutionem. Tertius eſt, conſulens efficaciter: ita vt ex conſi- *Ca... per ..., & eius mini... j... s* *Co...ns.*

ſio tali moueatur q̄s ad perpetrandum
actionem injuſtam, ſi effectus ſecutus
Conſentiens. fuerit: Quartus eſt, conſentiens ſine cu-
ius conſenſu non ſequeretur actus: ſi ſine
4 ſecus, tali conſenſu fuiſſet ſecutus. Quintus
eſt, adulator quando ex laudatione & a-
Adulator. dulatione, tanquam ex cauſa vel con-
cauſa ſequitur effectus. Sextus eſt, parti-
Particeps. ceps malæ actionis, vt comes, mediator,
vel qui alteri in crimine participat, quā-
do eſt concauſa injuſtæ acceptionis. Se-
Receptator. ptimus eſt, receptator talium. Eſt enim
cauſa maleficij, præbendo eis ſecurita-
tem, & cuſtodiam prædæ: vnde fures ani-
moſiùs & ſecuriùs furantur. Secus ſi non
Mutus. receperit tamen vt furarentur. Octauus
eſt, mutus, id eſt, qui poteſt & debet lo-
qui reprehendendo, mandando, & hu-
Non obſtans. iuſmodi, & non facit. Nonus, non ob-
ſtans, id eſt, non impediens actionem in-
juſtam quam poteſt, & debet impedire:
ſicut quibus incumbit ex officio. Deci-
mus, non manifeſtans inuaſorem malæ
actionis, quando poteſt & tenetur: vt te-
Non manifeſtās. ſtis in judicio vocatus, & cuſtodes vinea-
rum, & huiuſmodi, qui tenētur ad dam-
na quæ proximus patitur ex defectu ma-
nifeſtationis quatenus non manifeſtare
cauſa fuit damni. Et quod in his tribus
caſibus

caſibus dicitur
ligunt aliqui
reſtitutionis ſo
ficio incumbit
Quilibet ex
quutum eſt da
reſtituere id, cu
ſa ſiue ſit pars,
ſtituerint pro
pro reliquo ſa
ſo. Quòd ſi q
damno dando
totum reſtitu
reſtitutionem
Cui de
Diſtinction
ex ſola re alien
peritur, com
cui debetur, (
rei, ſiue ſit Ec
ſi eſſet Prælat
cleſiæ, debere
(ſi fieri poteſt)
Si neſcitur
non poteſt eſſ
riculo & ſcan
omnium Do
poſtquam ex
ſatis ſit, ſi ſpe
mino reſtitua

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

caſibus dicitur qui poteſt, & debet, intelligunt aliqui Doctores obligationem reſtitutionis ſolùm de his, quibus ex officio incumbit.

Nota.

Quilibet ex ſupradictis, quando ſe quutum eſt damnum, tenetur inſolidum reſtituere id, cuius fuit cauſa vel concauſa ſiue ſit pars, ſiue totum. Si verò alij reſtituerint pro parte ſua, teneretur tantũ pro reliquo ſatisfacere damnum perpeſſo. Quòd ſi qui principales fuerunt in damno dando, cæteroſque induxerunt, totum reſtituiſſent, reliqui ad nullam reſtitutionem tenerentur.

Quantũ quilibet ex ſupradictis reſtituere teneatur.

Cui debet fieri reſtitutio.

Diſtinctione opus eſt. Si reſtitutio fit ex ſola re aliena, quæ apud aliquem reperitur, communiter reſtitui debet ei: cui debetur, (ſi ſciatur) ſcilicet domino rei, ſiue ſit Eccleſiaſticus, ſiue laicus. Sed ſi eſſet Prælatus diſſipator bonorum Eccleſiæ, deberet Eccleſiæ reſtitui, habito (ſi fieri poteſt) ſuperioris conſenſu.

Quid cũ dominus rei ſcitur faciendum.

Nota.

Si neſcitur Dominus rei, vel ad ipſum non poteſt eſſe acceſſus, vel non ſine periculo & ſcandalo, reſtituatur Chriſto omnium Domino, dando pauperibus: poſtquam expectatum fuerit quantum ſatis ſit, ſi ſperabatur fieri poſſe, vt Domino reſtituatur.

Si

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN